

Sienų kontrolė ir pagrindinės teisės prie išorės sausumos sienų

**KIŠENINIS
LEIDIMAS**

Gairėse pateikiama **10 rekomendacijų**, kuriose daugiausia dėmesio skiriama penkioms pagrindinėms sritims:

- pagarbai kiekvieno žmogaus **orumui**;
- **pažeidžiamų asmenų** nustatymui ir nukreipimui;
- **teisinio pagrindo, būtinumo ir proporcingumo principų** laikymuisi naudojant **jėgą**;
- **apsaugos priemonių taikymui sulaikant asmenis** pasienyje ir
- procedūrinių apsaugos priemonių laikymuisi ir **asmens duomenų apsaugai**.

Nė viena šių gairių nuostata neribojami taikytinų pagrindinių teisių standartai ir apsaugos priemonės ir jiems nedaromas neigiamas poveikis.

Šios gairės skirtos ES valstybių narių sienų valdymo pareigūnams, dirbantiems operatyviniu lygmeniu. Jomis siekiama padėti jiems kasdieniame darbe įgyvendinti **Šengeno sienų kodekse (Reglamentas (ES) 2016/399)** ir susijusiuose ES teisės aktuose nustatytas pagrindinių teisių apsaugos priemones.

1.

SU KIEKVIENU ASMENIU ELKITĖS ORIAI, PROFESIONALIAI IR PAGARBIAI

+ 1.1.

Išmokite svarbiausias frazes

labiausiai paplitusiomis žmonių, atvykstančių prie sausumos sienos arba ją kertančių, kalbomis.

+ 1.2.

Naudokite lengvai suprantamas komunikacijos priemones

(lankstinukus, plakatus ar IT priemones), kad informuotumėte keliautojus apie patikrinimų kertant sieną pobūdį ir tikslą.

+ 1.3.

Matomose vietose nurodykite informaciją apie tai, kaip pateikti skundus, ir konkrečių skundų blankus, įskaitant vaikams pritaikytas versijas.

+ 1.4.

Į klausimus atsakykite

dalykiškai ir mandagiai.

+ 1.5.

Suteikite pirmąją pagalbą ir nukreipkite žmones, kuriems reikalingos skubios sveikatos priežiūros paslaugos, į atitinkamas medicinos tarnybas.

Susipažinkite su atitinkamomis **PSO tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių** dalimis, taikomomis pasienyje (IV dalis). Naudokitės darbuotojams suteiktomis apsaugos priemonėmis ir nuolat sekite aktualias visuomenės sveikatos rekomendacijas.

+ 1.6.

Atsižvelkite

į asmens amžių, lytį ir kultūrą.

+ 1.7.

Kuo mažiau kiškite į asmens privačią erdvę,

pavyzdžiui, tikrindami asmeninius daiktus, atlikite tik veiksmus, kurie yra būtini ir proporcingi pasienio kontrolės tikslui ir pobūdžiui.

+ 1.8.

Ypatingą dėmesį skirkite pažeidžiamiesiems asmenims.

Pritaikykite savo elgesį bendraudami su asmenimis, kurie gali turėti specialiųjų poreikių (pavyzdžiui, vaikais, prekybos žmonėmis ar kitų smurtinių nusikaltimų aukomis, nėsčiomis moterimis, sveikatos sutrikimų turinčiais asmenimis, neįgaliaisiais ir kt.). Žinokite, kad kai kurie asmenys gali būti patyrę traumą. Kilus abejonų, susipažinkite su **EASO priemone, skirta specialiųjų poreikių turintiems asmenims nustatyti.**

+ 1.9.

Asmenis, patalpintus į atvykimo punktuose arba policijos postuose esančias sulaikymo patalpas, informuokite apie jų teises ir jiems taikomą tvarką.

Tai padarykite nedelsdami žodžiu ir raštu jiems suprantama kalba. Atidžiai perskaitykite Europos komiteto prieš kankinimą (CPT) **Informacijos apie imigrantų sulaikymą suvestinę**, kad sužinotumėte, kokių apsaugos priemonių ir materialinių sąlygų reikia laikytis.

+ 1.10.

Jei įmanoma, dirbkite mišriomis vyrų ir moterų pamainomis,

nes taip galėsite atsižvelgti į vyrų ir moterų poreikius.

— *Atitinkami teisiniai šaltiniai: Chartijos 1 straipsnis; Šengeno sienų kodekso 7 konstatuojamoji dalis, 2 straipsnio 21 dalis ir 7 straipsnis; Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų (EBCG) reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punktas; Direktyvos dėl prekybos žmonėmis prevencijos 3 konstatuojamoji dalis; Gražinimo direktyvos 15–17 straipsniai; Šengeno vadovo p. 14, 16–17, 5.6 (vaikų patikrinimai) ir VII priedo 6 dalis (specialiosios taisyklės); EŽTK 5 straipsnio 1 dalies f punktas ir 2 dalis; CPT imigrantų sulaikymo standartai; PSO tarptautinių sveikatos priežiūros taisyklių IV dalis; ESTT, Zakaria (C-23/12), 2013 m. sausio 17 d.; EŽTT praktika dėl laisvės atėmimo*

2.

NEAUDOKITE JĖGOS IR NEKONFISKUOKITE TURTO, JEI TAI NĖRA BŪTINA, PROPORCINGA IR PATEISINAMA PAGAL NACIONALINĘ, ES IR TARPTAUTINĘ TEISĘ SIEKIANČI TEISĖTO TIKSLŲ

+ 2.1.

Žinokite, kad jėga gali būti naudojama įvairiomis formomis.

Jai gali būti pasitelkiamos rankos ir kūnas, bet kokios suvaržymo priemonės, ginklai, įskaitant šaunamuosius ginklus, tarnybiniai šunys ar įranga.

+ 2.2.

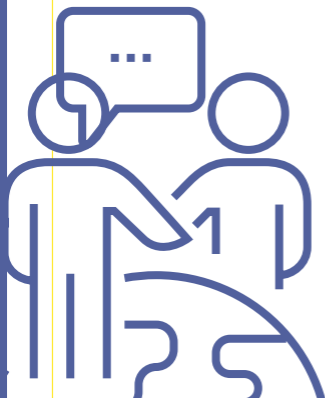
Dėkite visas protingas pastangas, kad situacija pirmiausia būtų išspręsta naudojant nesmurtines priemones,

įskaitant įtikinėjimą, derybas ar tarpininkavimą.

+ 2.3.

Imkitės visų būtinų priemonių,

kad sumažintumėte sužeidimų ir žalos riziką.

+ 2.4.

Laikykitės jėgos ir ginklų naudojimo taisyklių, ypač būtinumo, proporcingumo ir atsargumo principų.

Dėl konkrečių ginklų ir įrangos naudojimo atidžiai perskaitykite **EBCG reglamento** (Reglamentas (ES) 2019/1896) V priede pateiktas gaires dėl *Frontex* statutinių darbuotojų jėgos naudojimo taisyklių.

+ 2.5.

Informuokite asmenis, norinčius pateikti skundą, kaip tai padaryti.

Gautus skundus registruokite nustatyta tvarka.

+ 2.6.

Fiksuokite visus jėgos panaudojimo atvejus ir visus konfiskuotus daiktus, jų konfiskavimo priežastį ir teisinį pagrindą

(pvz., įrodymai baudžiamajame procese, pavojingi daiktai ar kitos priežastys) bei tolesnę jiems taikytą procedūrą.

Atitinkami teisiniai šaltiniai: Chartijos 3–4 ir 17 straipsniai; **Šengeno sienų kodekso II priedas** (informacijos registravimas); **EBCG reglamento V priedas** (oficialiai taikomas tik *Frontex* statutiniams darbuotojams); EŽTK 2–3 straipsniai ir EŽTK protokolo Nr. 1 1 straipsnis, **EŽTT praktika, susijusi su 2–3 ir 8 straipsniais**; Jungtinių Tautų (JT) pagrindiniai teisėsaugos pareigūnų jėgos ir šaunamųjų ginklų naudojimo principai; JT teisėsaugos pareigūnų elgesio kodeksas

3.

BENDRADARBIAUDAMI SU KAIMYNINĖMIS TREČIOSIOMIS ŠALIMIS ATKREIPKITE DĖMESĮ Į SU PAGRINDINĖMIS TEISĖMIS SUSIJUSIĄ RIZIKĄ

+ 3.1.

Žinokite, kad dalijimuisi asmens duomenimis su trečiosiomis šalimis taikomi griežti apribojimai.

Prieš dalydamiesi jais, patikrinkite, ar laikotės visų ES teisės aktų ir pabėgėlių apsaugos reikalavimų, kaip nurodyta jūsų duomenų apsaugos politikoje.

+ 3.2.

Sužinokite,

kaip kaimyninių trečiųjų šalių institucijos elgiasi su asmenimis, kuriuos jos sulaiko prie ES išorės sienos.

+ 3.3.

Jei esate atsakingas už operatyvinės informacijos perdavimą kaimyninėms trečiosioms šalims,

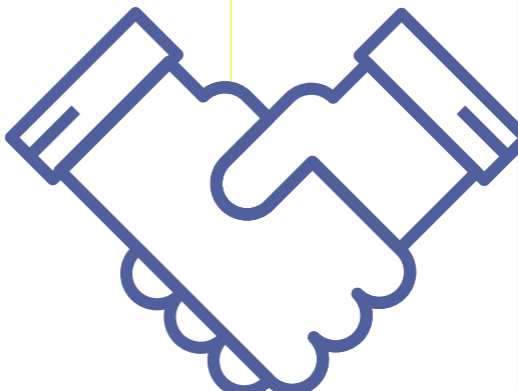
prieš prašydamas jų sulaikyti už sienos perėjimo punkto prie ES išorės sienos artėjančius asmenis, įsitikinkite, kad sulaikyti asmenys nepatirs netinkamo elgesio, persekiojimo ar kitokios rimtos žalos.

+ 3.4.

Jei siena yra aptverta,

trečiųjų šalių piliečiams, kurie pasiekia tvorą ir nori prašyti prieglobsčio, nurodykite, kaip jie gali pasiekti vietą, kurioje fiziškai saugiai galėtų prašyti prieglobsčio. Apsvarstykite galimybę naudoti ir rašytinius ženklus.

Atitinkami teisiniai šaltiniai: Chartijos 4 ir 18 straipsniai; kartu taikomi **Šengeno sienų kodekso** 3–4 ir 13 straipsniai; EŽTT, N.T. ir N.D. prieš Ispaniją, 2020 m. vasario 13 d.

4.

NUSTATYKITE PRIEGLOBSČIO PRAŠYTOJUS IR APSAUGOKITE JUOS NUO GRAŽINIMO

+ 4.1.

Bet kurio trečiosios šalies piliečio išreikštą baimę ar riziką patirti didelę žalą ar persekiojimą,

jei jis būtų grąžintas, laikykite noru prašyti tarptautinės apsaugos.

+ 4.2.

Atminkite, kad tarptautinės apsaugos gali prireikti bet kuriam asmeniui, nepriklausomai nuo jo pilietybės, amžiaus ar išvaizdos.

Ne jūsų užduotis nuspręsti, ar trečiosios šalies piliečiui reikalingas prieglobstis, ar ne.

+ 4.3.

Aktyviai ieškokite požymių, kad trečiosios šalies pilietis gali norėti prašyti prieglobsčio,

kaip aprašyta Europos prieglobsčio paramos biuro ir *Frontex* bendrai parengtame praktiniame vadove pirminio kontakto pareigūnams „**Teisė pasinaudoti prieglobsčio procedūra**“. Atkreipkite dėmesį į tai, kas yra asmuo, ką jis sako, taip pat į tai, ką pastebite. Su savimi turėkite šios priemonės kišeninę brošiūrą.

+ 4.4.

Nustatę, kad trečiosios šalies pilietis nori prašyti tarptautinės apsaugos, suteikite informaciją apie tai, kaip prašyti prieglobsčio,

ta kalba, kurią jis supranta arba galima pagrįstai tikėtis, kad supranta. Naudokite piktogramas, ypač bendraudami su vaikais.

+ 4.5.

Jei trečiosios šalies pilietis pareiškia norą prašyti prieglobsčio,

nukreipkite prašytoją į institucijas, atsakingas už registravimą, arba, jei tai priklauso jūsų atsakomybei, užregistruokite prašymą, laikydamiesi visų konfidencialumo reikalavimų.

+ 4.6.

Negražinkite trečiųjų šalių piliečių, pareiškusių norą prašyti prieglobsčio.

Nustatykite visus specialiuosius poreikius ir nukreipkite asmenį pas paramą teikiančius subjektus.

— *Atitinkami teisiniai šaltiniai: Chartijos 18–19 straipsniai; 1951 m. Ženevos konvencija dėl pabėgėlių statuso; Šengeno sienų kodekso 3–4 straipsniai; Prieglobsčio procedūrų direktyvos 6 ir 8 straipsniai; Priskyrimo direktyvos 2 straipsnio d ir f dalys; Šengeno vadovo antra dalis – 12.1 ir 12.2 (prieglobsčio prašytojai), EŽTT, M.A. ir kiti prieš Lietuvą, 2018 m. gruodžio 11 d.*

5.

APSAUGOKITE NUSIKALTIMŲ AUKAS

+ 5.1.

Žinokite

prekybos žmonėmis **rizikos rodiklius** ir reguliariai atnaujinkite savo žinias.

+ 5.2.

Esant prekybos žmonėmis požymių, nedelsdami imkitės veiksmų, kad apsugotumėte numanomą (-as) auką (-as)

ir atskirtumėte ją (jas) nuo įtariamo prekeivio žmonėmis. Žinokite, kad prekybos žmonėmis aukos taip pat gali prašyti prieglobsčio.

+ 5.3.

Nukreipkite numanomas prekybos žmonėmis aukas į pagalbos ir paramos tarnybas.

Pagalba ir parama neturi priklausyti nuo aukos noro bendradarbiauti su teisingumo sistema.

+ 5.4.

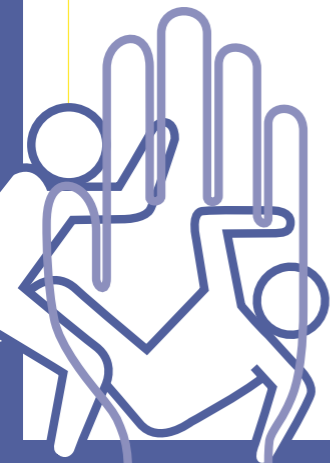
Būkite dėmesingi kitų smurtinių nusikaltimų, įskaitant smurtą dėl lyties, aukoms.

Teikite pagalbą ir paramą aukoms bendradarbiaudami su atitinkamomis paramos organizacijomis.

+ 5.5.

Išsaugokite visus nusikaltimo įrodymus.

— Atitinkami teisiniai šaltiniai: Chartijos 5 straipsnis; Šengeno sienų kodekso 6 konstatuojamoji dalis ir 16 straipsnis; EBCG reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punktas ir 3 straipsnio 2 dalis; Direktyvos dėl prekybos žmonėmis prevencijos 11 straipsnis; Europos Tarybos Stambulo konvencijos IV ir VII skyriai; JT protokolas dėl neteisėto migrantų įvežimo

6.

APSAUGOKITE VAIKUS, KURIEMS GRESIA PRIEVARTA AR SMURTAS

+ 6.1.

Susipažinkite su reikalavimais, taikomais vaikų išvykimui iš šalies ir atvykimui į šalį

(pvz., tėvų leidimas arba rašytinis patvirtinimas), taip pat su pagrindinėmis vaikų apsaugos sąvokomis.

+ 6.2.

Informuokite vaikus apie jų teises ir procedūras vaikams suprantamu būdu.

Pirmenybę teikite vaiko interesams.

+ 6.3.

Naudokitės *Frontex VEGA* vadove pateiktomis gairėmis,

kad nustatytumėte ir apsaugotumėte vaikus, kuriems gresia pavojus.

+ 6.4.

Patikrinkite, ar vaiką lydintys asmenys turi tėvų globos teises į vaiką,

ypač tais atvejais, kai vaiką lydi tik vienas suaugęs asmuo ir yra rimtų priežasčių įtarti, kad vaikas galėjo būti neteisėtai atimtas iš motinos ar tėvo arba abiejų tėvų. Stebėkite ir praneškite apie bet kokį neįprastą vaiko ar lydinčio (-ių) suaugusiojo (-ių) elgesį, įskaitant fizinius ar emocinius požymius.

+ 6.5.

Sulaikydami trečiųjų šalių piliečius, kurie neteisėtai kerta arba bando kirsti sieną, neišskirkite šeimų,

išskyrus atvejus, kai tai yra tikrai būtina ir proporcinga siekiant apsaugoti šeimos narius arba kai to reikia konkrečiu atveju baudžiamojo tyrimo tikslais.

+ 6.6.

Stebėkite ir aktyviai nustatykite visus savarankiškai keliaujančius vaikus.

Patikrinkite Šengeno informacinėje sistemoje (SIS), ar vaikas nėra paskelbtas dingusiu be žinios.

+ 6.7.

Jei po antrojo lygmens patikrinimų vis dar kyla abejonų dėl lydimu ar nelydimu vaiko gerovės,

susisiekite su atsakinga globos ir (arba) vaikų apsaugos institucija ir perduokite vaiką jai.

— Atitinkami teisiniai šaltiniai: *Chartijos 24 straipsnis; Šengeno sienų kodekso 36 konstatuojamoji dalis ir 4 straipsnis (bendroji pagrindinių teisių apsaugos sąlyga), 20 straipsnio 1 dalis ir VII priedo 6.2 ir 6.5 punktai (specialiosios taisyklės dėl vaikų); EBCG reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punktas; Šengeno vadovo antra dalis – 5.6.3 (vaikų patikrinimai pasienyje)*

7.

LAIKYKITĖS PROCEDŪRINIŲ REIKALAVIMŲ IR APSAUGOS PRIEMONIŲ

+ 7.1.

Profesionaliai, draugiškai ir mandagiai informuokite visus keliautojus, nukreiptus į antrojo lygmens patikrinimą, taip pat asmenis, kurie buvo sustabdyti sienos stebėjimo metu, apie kontrolės pobūdį.

Tai daroma kalba, kurią jie supranta, arba galima pagrįstai tikėtis, kad ją supranta. Antrojo lygmens patikrinimo atveju informuokite asmenį apie sienos apsaugos pareigūnų vardą ir pavardę arba tarnybinį identifikacinį numerį.

+ 7.2.

Užtikrinkite, kad patikrinimai kertant sieną netrukdytų asmenims, kurie naudojami Sąjungos laisvo judėjimo teise,

grįžti į savo pilietybės arba gyvenamosios vietos šalį.

+ 7.3.

Atsisakydami leisti atvykti sienos perėjimo punktuose,

priimkite pagrįstą rašytinį sprendimą, užpildydami Šengeno standartinį blanką ir nuroydamai tikslias faktines ir teisineis atsisakymo priežastis.

+ 7.4.

Įsitikinkite, kad trečiosios šalies pilietis, kuriam atsisakoma leisti atvykti, sutinka gauti blanką,

visų pirma jį pasirašydamas. Atidžiai perskaitykite visas asmens prie blanko pridodamas pastabas ir, prireikus, atsižvelkite į jas.

+ 7.5.

Perduokite užpildyto standartinio blanko kopiją atitinkamam asmeniui

ir įsitikinkite, kad jis supranta jo turinį. Prireikus pasitelkite kvalifikuotą vertėją.

Išsklaidykite visas abejones, kurias asmuo gali išreikšti.

+ 7.6.

Informuokite visus trečiųjų šalių piliečius, kuriems neleidžiama atvykti, apie apskundimo procedūras.

Tai padarykite žodžiu ir naudodami standartinį blanką.

+ 7.7.

Pateikite rašytinį kontaktinių asmenų, kurie gali suteikti informacijos apie teisinę pagalbą teikiančius specialistus, sąrašą.

Tokį sąrašą patalpinkite matomose sienos kirtimo punktų vietose.

+ 7.8.

Jeigu išnagrinėjus skundą padaroma išvada, kad atsisakymas leisti atvykti buvo nepagrįstas,

ištaisykite panaikintą atvykimo spaudą ir padarykite visus kitus būtinus panaikinimus ir pataisymus.

+ 7.9.

Užfiksuokite kiekvieną atsisakymą leisti atvykti registre, įskaitant atsisakymo leisti atvykti priežastis.

+ 7.10.

Sienos stebėjimo metu sustabdydami dokumentų neturinčius asmenis ir prašydami paaiškinti jų buvimo pasienio zonoje priežastis,

bendraukite jiems suprantama kalba. Esant bendravimo kliūtims pasitelkite kvalifikuotą vertėją.

+ 7.11.

Jei sulaikius asmenį sienos stebėjimo metu reikia imtis tolesnių veiksmų,

pristatykite asmenį į artimiausią sienos apsaugos pareigūnų postą ir surenkite individualizuotą pokalbį ta kalba, kurią asmuo, kaip galima tikėtis, supranta. Prireikus pasitelkite kvalifikuotą vertėją.

— Atitinkami teisiniai šaltiniai: Chartijos 41 straipsnis;

Šengeno sienų kodekso

7 konstatuojamoji dalis, 4, 13–14 straipsniai ir V priedo A dalis (atsisakymas leisti atvykti) ir B dalis (standartinis blankas); ESTT, Air Baltic (C-575/12), 2014 m. rugsėjo 14 d.; **Šengeno vadovo** antra dalis – 1.3 (patikrinimai sienos perėjimo punktuose), 8.4, 8.7 (atsisakymas leisti atvykti), ir trečia dalis (sienų stebėjimas); EŽTT, Hirsi Jamaa ir kiti prieš Italiją, 2012 m. vasario 23 d.; EŽTT, N.T. ir N.D. prieš Ispaniją, 2020 m. vasario 13 d., ir EŽTT, Asady ir kiti prieš Slovakiją, 2020 m. kovo 25 d.

+ 7.12.

Suteikite pakankamas galimybes trečiųjų šalių piliečiams, sulaikytiems kirtus „žaliąją“ sieną,

pateikti argumentus prieš jų išsiuntimą ir išnagrinėkite jų individualias aplinkybes. Informuokite juos apie jų teisę apskųsti bet kokį priimtą sprendimą.

8.

IMKITĖS VISŲ BŪTINŲ ATSARGUMO PRIEMONIŲ ASMENS DUOMENIMS APSAUGOTI

+ 8.1.

Užtikrinkite, kad visi asmens duomenys, įskaitant duomenis apie sveikatą ir kitus neskelbtinus duomenis,

būtų renkami ir tvarkomi laikantis duomenų apsaugos taisyklių.

+ 8.2.

Informuokite visus keliautojus apie jų asmens duomenų tvarkymą,

įskaitant tai, kokie duomenys tvarkomi, koku tikslu ir kas turės prieigą prie jų. Naudokite lankstinukus arba plakatus, kad jus geriau suprastų.

+ 8.3.

Imdami EURODAC sistemai skirtus pirštų atspaudus,

vadovaukitės Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) kontroliniame sąraše pateiktomis gairėmis, kad imant EURODAC sistemai skirtus pirštų atspaudus būtų laikomasi pagrindinių teisių [čia].

+ 8.4.

Imdami EURODAC sistemai skirtus pirštų atspaudus, tinkamai informuokite žmones.

Galite naudotis FRA kartu su EURODAC priežiūros koordinavimo grupe parengta brošiūra [[čia](#)].

+ 8.5.

Informuokite žmones, kaip jie gali susipažinti su saugomais savo asmens duomenimis ir gauti jų kopiją, taip pat kokių veiksmų jie gali imtis,

kad netiksli arba neteisėtai saugoma informacija būtų ištaisyta arba ištrinta.

+ 8.6.

Pateikite keliautojams kompetentingų nacionalinių institucijų, įskaitant duomenų apsaugos institucijas, kontaktinius duomenis,

kad jie galėtų pasinaudoti savo teisėmis.

Atitinkami teisiniai šaltiniai: Chartijos 8 straipsnis; Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 3 skyrius; Direktyvos (ES) 2016/680 3 skyrius; Šengeno informacinės sistemos (SIS) naudojimo patikrinimams kertant sieną reglamento (ES) 2018/1861 9 skyrius; Šengeno informacinės sistemos (SIS) naudojimo policijos bendradarbiavimui reglamento (ES) 2018/1862 16 skyrius; Vizų informacinės sistemos (VIS) reglamento (EB) Nr. 767/2008 6 skyrius; EURODAC reglamento (ES) Nr. 603/2013 29 straipsnis; Atvykimo ir išvykimo sistemos (AIS) reglamento (ES) 2017/2226 50 ir 52 straipsniai; Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos (ETIAS) reglamento (ES) 2018/1240 64 straipsnis; Sąveikumo reglamentų (ES) 2019/817 ir (ES) 2019/818 47–48 straipsniai; Šengeno vadovas, p. 14, 16

9.

BENDRADARBIUKITE SU ŽMOGAUS TEISIŲ STEBĖSENOS INSTITUCIJOMIS IR HUMANITARINĖS PAGALBOS TEIKĖJAIS

+ 9.1.

Žinokite ir gerbkite nepriklausomų nacionalinių, Europos ir tarptautinių stebėsenos įstaigų, pagrindinių teisių ir pabėgėlių apsaugos agentūrų,

taip pat kitų pasienyje veikiančių organizacijų įgaliojimus ir galias.

Suteikite joms galimybę įstatymų nustatyta tvarka susipažinti su informacija, dokumentais ir žmonėmis.

+ 9.2.

Būkite informuotas apie visas šių įstaigų parengtas gaires,

susijusias su pagrindinių teisių laikymusi vykdant sienų valdymo veiklą.

+ 9.3.

Palaiykite su jomis širdingą ir bendradarbiavimo dvasia paremtą bendravimą,

gerbdami teisę susipažinti su informacija, dokumentais ir žmonėmis, nustatytą teisės aktuose, kuriais nustatomi jų konkretūs įgaliojimai.

+ 9.4.

Žinokite Frontex pagrindinių teisių stebėtojų vaidmenį

ir padėkite jiems vykdyti savo užduotis.

— Atitinkamas teisinis šaltinis: **EBCG reglamento 3 straipsnio 1 dalies e punktas, 3 straipsnio 2 dalis ir 110 straipsnis; Prieglobsčio procedūrų direktyvos 29 straipsnis; Europos konvencijos prieš kankinimą (ETS Nr. 126) 2–3 straipsniai**

10.

SKIRKITE LAIKO MOKYMUISI IR TOBULĖJIMUI

+ 10.1.

Iyvaukite mokymuose apie pagrindines teises,

taip pat mokymuose apie tai, kaip naudoti jėgą, įskaitant lauko pratybas ir modeliavimus.

+ 10.2.

Sudarykite sąlygas jums pavaldiems darbuotojams reguliariai dalyvauti būtinuose mokymuose,

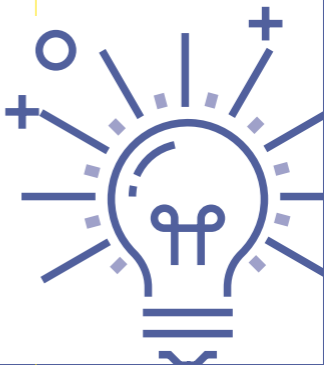
įskaitant mokymus apie pirmąją pagalbą, taip pat apie darbuotojų sveikatą ir gerovę, kad jie nuolat tobulintų savo į tarnybą orientuotą ir profesinį elgesį.

+ 10.3.

Išmokite ir atnaujinkite

kalbų, reikalingų jūsų užduotims atlikti, žinias.

— *Atitinkami teisiniai šaltiniai: Šengeno sienų kodekso 16 straipsnio 1 dalis; EBCG reglamento 51 konstatuojamoji dalis, 3 straipsnio 2 dalis ir 62 straipsnis; Direktyvos dėl prekybos žmonėmis prevencijos 25 konstatuojamoji dalis ir 18 straipsnio 3 dalis; Prieglobsčio procedūrų direktyvos 6 straipsnio 1 dalis*

FRA – EUROPOS SAJUNGOS PAGRINDINIŲ TEISIŲ AGENTŪRA
fra.europa.eu

 facebook.com/fundamentalrights

 twitter.com/EURightsAgency

 linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency

© FRA, Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, 2022
Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2022

Print ISBN 978-92-9461-768-2
doi:10.2811/27
TK-01-20-460-LT-C

PDF ISBN 978-92-9461-757-6
doi:10.2811/732608
TK-01-20-460-LT-N

Piktogramos / Iliustracijos: © iStock.com/Marvid; © iStock.com/Varijanta;
© iStock.com/da-vooda

Rankraštis parengtas 2020 m.

■ Europos Sąjungos
leidinių biuras